

ВІДГУК

офіційного опонента **Швець Галини Василівни**
на дисертаційне дослідження **Тимейчук Анни Миколаївни**
«Підготовка майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної
професійної діяльності», подану до захисту на здобуття
наукового ступеня кандидата педагогічних наук
зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковою тематикою.
Євроінтеграційні наміри України, процеси глобалізації та інформатизації, соціально-економічні зміни в нашій державі зумовили нові вимоги до професійної підготовки майбутніх фахівців з вищою освітою. Необхідною умовою вступу України у світову економічну спільноту є підвищення якості підготовки фахівців, зокрема фахівців туристичної сфери. Це спонукає науковців до постійних пошуків все нових, більш досконалих та сучасних технологій підготовки конкурентоспроможних фахівців. Однією з таких інноваційних технологій є метод проектів, який створює унікальні умови для творчої самореалізації здобувачів вищої освіти, підвищує мотивацію до отримання знань, адже дає змогу застосувати їх на практиці, сприяє розвитку інтелектуальних здібностей здобувачів. Вважаємо, що застосування проектних технологій є дуже доречним саме в підготовці магістрів, адже здобувачі вже отримали велику теоретичну базу, а також набули багатьох практичних умінь та навичок, а, отже, готові до творчої професійно-спрямованої діяльності, якою є проектна професійна діяльність.

Проте у професійній підготовці магістрів з туризмознавства існує низка суперечностей, подолання яких і зумовлює актуальність даного дисертаційного дослідження, а саме між:

– вимогами сучасного інформаційного суспільства до рівня професійної підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до управління

туристичними проектами та реальною картиною їхньої професійної підготовки;

– інформатизацією процесів у бізнесі в цілому, й туризмі, зокрема, та рівнем упровадження засобів інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес закладів вищої освіти для підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства;

– об'єктивною необхідністю підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності за допомогою засобів інформаційно-комунікаційних технологій і реальним станом розв'язання цієї проблеми.

З огляду на вищезазначене, дисертація Тимейчук Анни Миколаївни набуває особливої актуальності та значущості.

Дисертантка виконала роботу відповідно до Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років, плану науково-дослідних робіт Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського в межах теми «Теоретичні та методичні основи впровадження нових інформаційних технологій у навчально-виховному процесі» (РК № 0100U005521). Відповідно дисертаційне дослідження присвячено використанню різноманітних інформаційних технологій в підготовці магістрів з туризмознавства.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, базується на ґрунтовному аналізі вітчизняних та зарубіжних наукових джерел та підтверджується результатами дослідження, здійсненого дисертанткою.

Продуманою та логічною є структура дисертації, яка представлена вступом, трьома розділами, висновками до розділів, загальними висновками, списком використаних джерел та додатками. Зміст кожного розділу підпорядковано меті та завданням дослідження, а підсумками є наукові

висновки. Науковий апарат дослідження відповідає вимогам до кандидатських робіт.

Авторка вдало обґрунтувала вибір теми, визначила мету, завдання, методи дослідження. Не викликає сумніву чітка структура дисертації, усі частини якої спрямовані на досягнення поставленої мети. Відповідно до мети дисертаційної роботи визначено її завдання, для реалізації яких автором проаналізовано значний масив наукової, навчально-методичної літератури. Опрацьована автором значна джерельна база налічує 279 найменувань (із яких 35 – іноземними мовами) та слугує доказом ґрунтовності та значущості дослідження.

Окрім того, варто відзначити, що основні результати дослідження впроваджені в навчальний процес Вінницького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету, Хмельницького національного університету, Київського національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукова новизна одержаних результатів є беззаперечною та полягає в тому, що авторкою

- *вперше* теоретично обґрунтовано і експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності (використання інформаційного освітнього середовища для підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства; управління проектною діяльністю з використанням сучасних Інтернет-технологій; використання засобів електронного навчання для вивчення технологічних основ проектної діяльності);
- *розроблено* модель підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності;
- *удосконалено* методику викладання навчальних дисциплін для підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності;

– подальшого розвитку набули методи та форми підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності.

Дисертаційна робота має логічну структуру, охоплює головні складники досліджуваної проблеми та послідовно розкриває основні завдання дисертації. Так, у першому розділі - **«Теоретичні основи підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності»** - розглянуто базові поняття дослідження; узагальнено різні підходи щодо визначення понять «туризмознавство», «туризм», «проект» у сучасній педагогічній та економічній літературі; проаналізовано поняття проекту в галузі туризму, схарактеризовано типи проектів та їх особливості. Дисертанткою розглянуто поняття туристського продукту як проекту в туристичній галузі, проаналізовано його життєвий цикл, визначено роль проектної діяльності в роботі фахівців туристичної галузі, викладено результати аналізу сучасного стану підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства у закладах вищої освіти

Цікавим та важливим є розгорнуте визначення проекту як системи чітко поставлених цілей, що досягаються за допомогою спеціальних технічних засобів і технологічних процесів з використанням фінансових, матеріальних, трудових та інших ресурсів, а також управлінські рішення та організаційні заходи, зумовлені вказаними цілями, що запропоноване автором для використання в галузі туризму. Привертає увагу детальний огляд та аналіз способів типізації проектів.

Окрім того, здійснено глибокий аналіз магістерської програми «Туризмознавство», схарактеризовано її особливості та конкурентні переваги, а також визначено компетентності, що формуються у результаті навчання за цією програмою.

У другому розділі - **«Організаційно-педагогічні умови та модель підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності»** - проаналізовано та обґрунтовано організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до

проектної професійної діяльності (використання інформаційного освітнього середовища для підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства; управління проектною діяльністю з використанням сучасних Інтернет-технологій; використання засобів електронного навчання для вивчення технологічних основ проектної діяльності) та розроблено модель підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності.

Розроблена і представлена модель відображає структуру досліджуваного процесу та має цілісний характер, оскільки цільовий, методологічно-змістовий, організаційно-технологічний, оцінний та результативний блоки взаємопов'язані і функціонують для досягнення єдиного прикінцевого результату - позитивної динаміки підвищення рівня підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності.

У третьому розділі - **«Експериментальна перевірка ефективності організаційно-педагогічних умов і моделі підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності»** - висвітлено організацію та перебіг дослідно-експериментальної роботи. У процесі педагогічного експерименту перевірено та доведено, що використання обґрунтованих організаційно-педагогічних умов та розробленої моделі значною мірою впливає на рівень підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності.

Достовірність результатів педагогічного експерименту була перевірена за допомогою методів математичної статистики. Усі кількісні результати дослідження статистично оброблені. Отримані позитивні результати свідчать про ефективність запропонованих у дисертації організаційно-педагогічних умов, їх адекватність поставленим завданням та меті дослідження.

Практичне значення дослідження, на нашу думку, полягає, передусім, у розробці навчально-методичного забезпечення, яке представлено електронним навчально-методичним комплексом (ЕНМК) з предмету «Маркетинг готельно-ресторанної справи», тестовими завданнями для

моніторингу знань студентів з використанням локальних та мережних тестових систем, дидактичними матеріалами для використання у навчальному процесі відеоматеріалів для вивчення технологічних операцій та принципів роботи фахівців з туризмознавства, карт знань, розроблених засобами сучасного програмного забезпечення, матеріалами навчальних проектів «Туристична Вінниця» та «Мобільний екскурсовод» з використанням мережних сервісів, методичними рекомендаціями щодо підготовки майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності, дидактичними матеріалами для використання в навчальному процесі мережних технологій та Інтернет-ресурсів. Окрім того, дослідницею розроблено авторський підхід до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій. Матеріали дослідження можуть бути використані у процесі підготовки фахівців сфери туризму у закладах професійної і вищої освіти.

Основні наукові положення та результати дослідження відображено у 16-ти одноосібних наукових працях, 5 із яких надруковано у наукових фахових виданнях, затверджених ВАК України, що індексуються наукометричною базою Index Copernicus, 1 методичні рекомендації, 2 статті у закордонних виданнях, 8 статей у збірниках наукових праць і матеріалах наукових та науково-практичних конференцій різних рівнів. Публікації повністю висвітлюють основні наукові положення дисертації та результати дослідно-експериментальної роботи.

Зміст автореферату дисертації Тимейчук А.М. повністю відповідає змісту дисертації і розкриває її базові положення й висновки. Загальні висновки відповідають завданням дослідження та впливають із загального змісту дисертації.

Позитивно оцінюючи в цілому дисертаційне дослідження Тимейчук Анни Миколаївни, вважаємо за необхідне висловити окремі зауваження і побажання:

1. На нашу думку, дослідження тільки виграло б, якби авторка приділила увагу також вагомому зарубіжному досвіду використання різноманітних інформаційних технологій в підготовці фахівців сфери туризму та можливостям його впровадження в реаліях української освіти.

2. У підрозділі 1.3 схарактеризовано розвиток професійної освіти в галузі туризму в Україні. Проте на с. 71-73 змінено хронологію подій, що призводить до порушення логіки викладу матеріалу.

3. В розділі 1 авторка характеризує вимоги до особистості, умінь та навичок менеджера з туризму (с. 80-83), описує функціональні обов'язки менеджера з туризму (с.43-45), визначає переваги та недоліки цієї професії (с.79-80). Проте, з нашої точки зору, такий детальний огляд є недоречним, адже менеджер з туризму - це лише одна з посад, яку може обіймати магістр з туризмознавства. Водночас інші варіанти працевлаштування в дослідженні не розглянуто.

4. Вважаємо, що дисертаційне дослідження набуло б більшої наочності, якби на додаток до скріншотів (знімків екрану), що наведені в Додатку В у достатній кількості, дисертанткою також було надано гіперпосилання на матеріали розробленого проекту «Туристична Вінниця».

5. У тексті дисертації подекуди наводяться прізвища науковців без посилань на їхні праці (с. 46-47, с.67, с.135, с.138). Окрім того, є орфографічні та стилістичні огріхи.

Разом з цим зазначені зауваження і побажання не впливають суттєво на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Тимейчук Анни Миколаївни та не зменшують цінності та наукового рівня проведеного дослідження.

Загальний висновок. Дисертація Тимейчук А.М. «Підготовка майбутніх магістрів з туризмознавства до проектної професійної діяльності», є завершеним науковим дослідженням, що присвячено актуальній темі, та має вагоме теоретичне й прикладне значення. Виконана дисертаційна робота відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів»,

затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р.
№567 зі змінами, а його автор, Тимейчук Анна Миколаївна, заслуговує на
присвоєння наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності
13.00.04. - теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Вінницького торговельно-економічного
інституту Київського національного
торговельно-економічного університету

Швець Г.В.

Собистий підпис
Швець Г.В.
Засвідчую
Таранюк Т.П.